

ÁGH ISTVÁN

Egy album képei

INICIÁLÉ

Nincs jobb ennél a táguló magánynál,
hol változatlan minden, ami volt,
úgy érzem az eltávozott hiányát,
mint aki itt van láthatatlanul,
bárhol egyedül lehetek, csak itt nem,
ölel a függöny, marasztal az ágy,
kockázatos eltávolodni innen,
hol egy szál magam vagyok a család,

megismertem a különös szerelmet,
nem testi az, de még plátói sem,
boldog álom, mit az emlékezetben
fölidézek a valóság helyett,
ilyen ahogy a lelkes művek hatnak
a vándorra, ki előttük megáll,
közhírré tenném a kimondhatatlant,
de nem hagyja a kínos dadogás,

a döbbenet, hogy a művészet által
szerettem még a halálomba is,
társam művészetétől inspiráltan
éltem, élek az utolsó napig,
majd színültig a túlvilági kéjjel,
ahogy az anyag ideába vált,
gyolcsból selyemmé, abból lélekké lett
szívvel várom a mássá változást.

RÓZSÁK MEGSEMISÍTÉSE

A festett rózsák megsemmisítését
mintázta meg, mert nem bírta tovább,
hogy eláraszt mindent a hazug szépség,
a rossz ízlés, amit szolgál a gyár,
az ízléstelen giccs szaporítását
tagadta meg, és mindent otthagyt,
hogy megteremtse az igazi rózsát,
a szirmokká szilárdult illatot,

a negatívban látható mintákat,
miket a penész szürke foltja fest,
áthúzta a grafit vonalával,
s megjelölte a torz, fehér kereszt,

de a bimbókat alig venni észre,
a miniatűr gömböcskékbe zárt
csírák elbújnak olyan titkos mélyre,
hol túlélnek a biztos pusztulást,

mikor az életével szembenézett,
rózsás kartonba bújt nőt láthatott,
s utoljára egy kedves faliképet,
s minek tartotta, amit alkotott?
az is lehet, hogy mindent félreértett,
s a mű az elmúlásra nem vigasz,
vagy művészete mégis csak megérte,
mert csodaszép és biztosan igaz?

AZ ÚJ VILÁG PARTJÁN

Megdicsőült az olcsó női karton,
lakások díszé lehetett a rongy,
elevenné szépült már megkopottan
a festék helyett használt ruhafolt,
nem szőnyegnek, törlőnek, takarónak,
de műnek készült, mint egy falikép,
hol Kolumbusz Kristóf, mint azúr rózsza
magasban tartja kékfestett fejét,

átvilágítja természetét a tenger,
egyszerre ő a föld, a víz, az ég,
egy nagy meredek hegy visel keresztet,
keze zsákmányra váró vízi lény,
Európa árnyékot vet Nyugatra,
hogy Óceánba hátráljon hanyatt,
arc nélküli felhő, feje alakja,
világos van, pedig nem süt a nap,

csupán a formát sugallta Piombo,
ő csak ábrázolt, föl nem fedezett,
mindegyik mű a híres hajósról szól,
azonosak az elnyúló kezek,
de szellemét a textil kollázs hordja,
hogy az új világ partjára talált,
s a végtelenbe visz onnan az útja,
túl az annyira vágyott Indián.

NYITOTT ABLAK

Mese gerjeszti boldoggá a lelket
 a faliképre hímezett madárkáktól,
 cserfes kislányok hangján csicseregnek
 a verőfényre nyíló ablakszárnyon,
 megható a piciség jelenléte,
 ezek a bájt sugárzó apróságok
 a létezés önerejéből élnek,
 s mint óriások vonzódnak egymáshoz,

olyan, akár az emberek szerelme,
 a pintyőkék hű összetartozása,
 egyik fölszállt a kitárt léckeretre,
 szárnyát billenti alulról a párja,
 s így rögződött nagy igyekezetében,
 mintha a mű miatta készült volna,
 ez a jelképes gyerekkori részlet
 a fél életet magába foglalja,

s hogy a lakás ne tesszen már üresnek,
 ahol a hiány aranypora vibrál,
 akik még élnek is, már tovatűntek,
 de itt maradtak a kedves madárkák,
 berácsolva az emlék ezüstjével,
 kitárt arany zsaluk hagynak belátni
 a mélynél mélyebb sötét fenekére,
 a szülőház lebontása után is.

LEPEL

Ezt a textilképet úgy tekintem,
 mint a torinói lepel párját,
 bár halottal sosem érintkezve
 idézi a lét kálváriáját,
 műalkotás, nem maga a véres
 arc, a kínok foltos grafikája,
 szimbolikus lyuk vezet a szívéhez,
 amit átvert bibliai dárda,

sötét vászon keretébe foglalt
 ragasztott és vasalt fehér látvány,
 míg a bolygó árnyék átszivárog
 a szétfoszló rétegek rakásán,
 felülete mint a nyárfakéreg,
 de áttetsző márvány ugyanakkor,
 mindenféle finom szövetréteg
 s merev rostély szálkás műanyagból,

ebből lett a lepel metafora,
 rejti a tényt, miközben föltárja,
 valakinek csak egy darab ruha,
 ami másnak anyja siratása,
 elhallgatta, ami nyílt titok volt,
 több, mint amit kigyújtott az ihlet,
 a keltezés évéből tudom most,
 hogy a gyász idején született meg.

HÁROM TABLÓ

A budai tanítónőképző
 képesítő osztály csoportképe
 ismétlődik harminc évvel később,
 más tablón egy másik nemzedékkel,
 mikor ők a fényképre kerültek,
 elődeik holtta fogyatkoztak,
 elfehéredtek a régi képen,
 mintha kökénybokor virágozna,

találkoztak rendben, ötévente
 ezerkilencszázötvenhét óta,
 rózsák lettek, akik már elmentek,
 és az egész tabló csupa rózsa,
 csak a fotós hitte, hogy kibabrál
 a halállal, arcuk megőrizve,
 hol volt, hol nem, volt egyszer egy osztály,
 nem is volt, ha már nem jönnek össze,

üres fészekből hallik az ének,
 madarak is lehettünk korábban,
 itt látható érettségi képünk,
 csukott szárnnyal a nyitott tojásban,
 nincs fölöttünk tanár, osztályfőnök,
 névtelen vagyunk megörökítve,
 egy irányban mutatnak a csőrök,
 gyöngyszemek néznek a messzeségbe.

GYÜMÖLCSVARÁZS

Elbűvöl a gyümölcsök közelsége,
 mint valami mediterrán piac,
 pedig a falra akasztott csendélet
 íz nélküli, csak a pompája hat,
 ez a másfél négyzetméteres vászon
 társam örökül hagyott birtoka,
 egy bátorító mosoly odaátról,
 hogy magamban se adjam föl soha,

mint másvilági jelenés, segít
 elviselni az el nem viselhetőt,
 megelevenedett ékszer, drága kincs
 valahonnan az elmúlt nyarak felől,
 cseresznye, szilva, barack, alma, körte,
 piros, zöld, sárga, kék árnyalata,
 a gyümölcsök levélszárnyon repülnek,
 mégis itthagyták nekem magukat,

s a lepkék, mintha eltévedtek volna,
 váratlanul feltűnnek mindenütt,
 itt sincs, akár a mennyben, perspektíva,
 a gyümölcsös falra akasztva függ,
 míg azt hittem, hogy már semmi se lep meg,
 fölfedeztem egy évtized után,
 ha már örökre egyedül kell lennem,
 egy letört ágon ül egy kismadár.

AZ IDŐ SZÖVEDÉKE

Az elsütött csönd hangja megijeszt,
 s visszhangzik bennem, mintha puska szól,
 akár a riadt őszi levelek,
 örvénylenek avult naptárlapok,
 s a kép közepén kitömött madár
 tükörképe, de a modell sehol,
 a piros törpe katicabogár
 bejöhett a nyitott ablakon,

folytatódik az idő szötte mű,
 s ahogy eddig is, történik tovább,
 köznapi kín az egész életünk,
 de ha emlékszünk, csupa napsugár,
 mert megszépít mindent az alkotás,
 nyarak múltját idézték a nyarak,
 fehér hajón siklottunk a Dunán,
 s hosszabbodott a part, mert elmaradt,

mi nem a szomorúság jegyese
 voltunk, hanem a tiszta öröme,
 és arra adtunk szívet és kezet,
 mert semmit ér, aki magában él,
 otthon voltunk a fényben és sötétben,
 gyönyörű volt, ahogy élt a világ,
 szerencsére még azt se vettük észre,
 hogy a tükörből holló les le ránk.

FÖLD ÉS ÉG KÖZÖTT

Angyal jelent meg a lenyugvó napban,
mint egy madárijesztő földi cégér,
testnélküli, ruhából szőtt alakja
itt alakult a művész textilképén,
a tetők fölött csak behunyt szem látja,
ahogy a napból egy felhőre lép át,
ott egyensúlyoz emelkedő szárnyal,
visel bokáig érő kötött szoknyát,

blúzán feketén indázó virágok,
halálos rózsák lepik főkötőjét,
rejtí arcát a földlakónak háttal,
a léleknek a lábra semmi szükség,
inkább az anyag, fonal és a cérna
jelenti, mi az eleven valóság,
hogy ezt az angyaljelmezt párom varrta,
hímezte forró szerelem s hideg gyász,

körülvették az égi tünemények,
mintha egy másik föld lenne a háttér,
más ibolyák, más kéreg törmeléke,
rost firkája, alig látszó hajszalér,
égre kelt tó vagy lidérces mocsárgáz,
az enciánkék örök pillantása,
mintha már mindannyian együtt volnánk
az álruhás arkangyal országában.